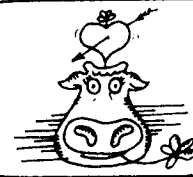

טיפוח • פוריות

תערוכת בנות פרי און הי-33

משה הימן, און

• **מבחר "עתודות"**. ריכוזו קבוצה של חמש בנות הפר "שופט", ביניהן שלוש שיש להן בנים אצלנו בפריה, שתי עתודות שייצרו כבר יותר מ-100,000 ק"ג חלב בחייהן; גם הבאנו את העתודה "ניידת" ממזרע, בעלת **שיא עולמי בהתמדה**, שנמצאת עדיין בתחלובתה השניה והניבה יותר מ-60,000 ק"ג חלב ב-2220 ימי חליבה.

מן הראוי לציין את התנובות הגבוהות של המבכירות רובן ככולן; בין 48 המבכירות רק חמש נתנו פחות מ-30 ק"ג חלב שיא יומי. אפשר לציין שיפור כללי במבנה העטינים שהם צמודים יותר, הקדמי ארוך יותר והאחורי גבוה ורחב יותר. חמישה מבין הפרים גם משפרים בקשר למיקום הפטמות הקדמיות, שזאת הנקודה החלשה בבקר שלנו.

ב-29.5.84 התקיימה תערוכת הבקר השנתית במגרשי תערוכות הבקר של און. תערוכות אלו הפכו מאורע מרכזי לרפתני הצפון, מפגש חברתי ומקצועי. במזג אויר נעים נהנו קרוב ל-1000 מבקרים מאירגון דייקני, סדר ונקיון למופת בשטחי התערוכה וסככותיה כמו גם בפריה של און, בה בקרו בהזדמנות זו רוב רובם של באי התערוכה.

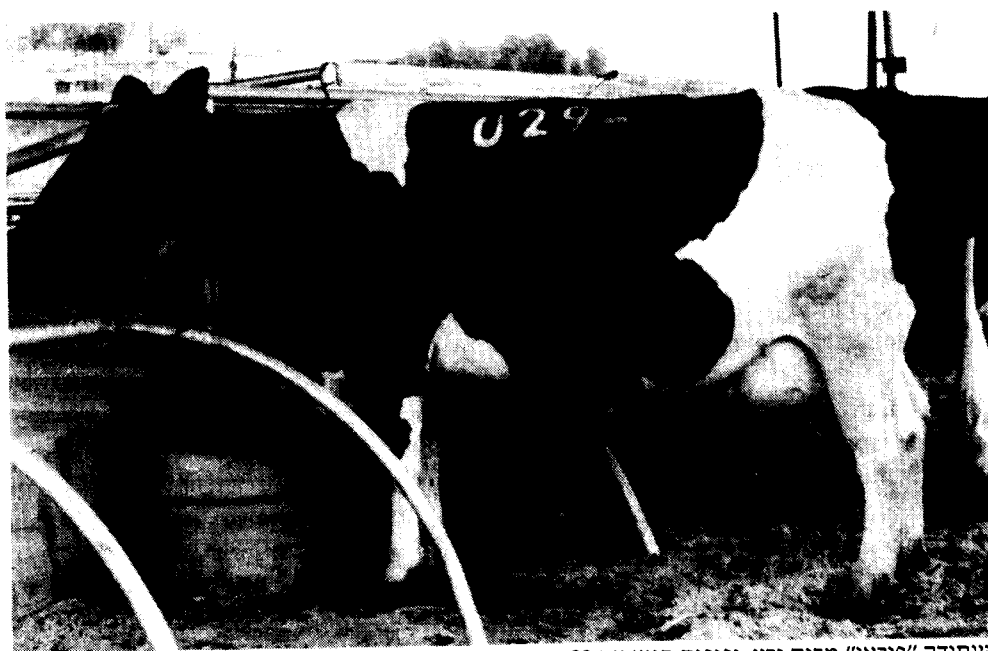
בטקס חלוקת הפרסים, אותו פתח מרכז האגודה הח' אשר בן צבי, נמסר גם מידע אקטואלי בענייני הענף על ידי מזכיר ה.מ.ב. הח' אילן הרן. אילן בירך על המשך המפעל היפה של התערוכות, אירוע המצליח לרכז סביבו ציבור רפתנים כה גדול, ועמד על הערך החברתי והחינוכי של התצוגות.

תערוכת הבנות של פרי און הי-33 הביאה בפני הבוקרים מוצגים משני סוגים:

• **שש קבוצות בנות של פרים צעירים**, שנבחרו מתוך 12 פרים אשר בנותיהן נשפטו בעונה זו לשם מבחנם הגופני. אין לנו עדיין מבחן ייצור מכל הפרים האלה, לכן בחרנו הפעם שישה פרים שהם כולם בנים של פר אמריקאי אחד בשם "להדל", הוא מוכר לבוקרים כי בנותיו משתתפות בניסוי הבין-לאומי שמתבצע אצלנו. אין אנו יודעים, מי מפרים אלו יוחזר לשימוש רחב, ואם בכלל. אך חשוב, שהציבור יחוזה את דעתו לגבי מבנה העטינים של בנות הפרים שיקבעו את עתיד פני העדר, אם יוחזרו לשימוש רחב. היה גם מעניין לדאות את השפעת פר אחד על נכדותיו שהן בנות של אחים-למחצה שונים.

הקהל הרב במתקני התצוגה

העתודה "פיראן" מבית זרע, יפית הגזע עם 92 נקודות

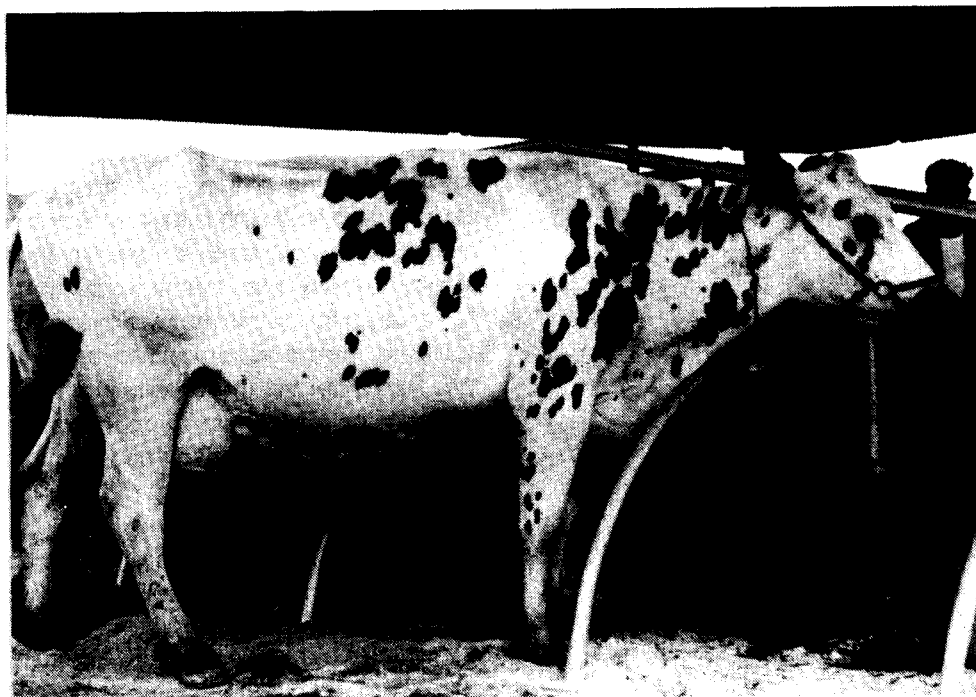
משה הימן מנמק את סיכומי השיפוט

בהתחרות העולמית בייצוא, הן של מבכירות והן של זרמה, ומלבד ארה"ב וקנדה שהן מתחריו מתמיד, עולה והולך משקלן של גרמניה והולנד, הודות להפיכת הבקר של ארצות אלה להולשטייני על ידי הכנסת מאות אלפי מנות זרמה מפרי הצמרת של ארה"ב וקנדה וייבוא פרים משם. בעקבות זה משתפרים שם במהירות עצומה מבנה העטינים ותכונות הייצור. שומה עלינו לעשות מאמצים להתקדם בכל התחומים על מנת לשמור על מקומנו.

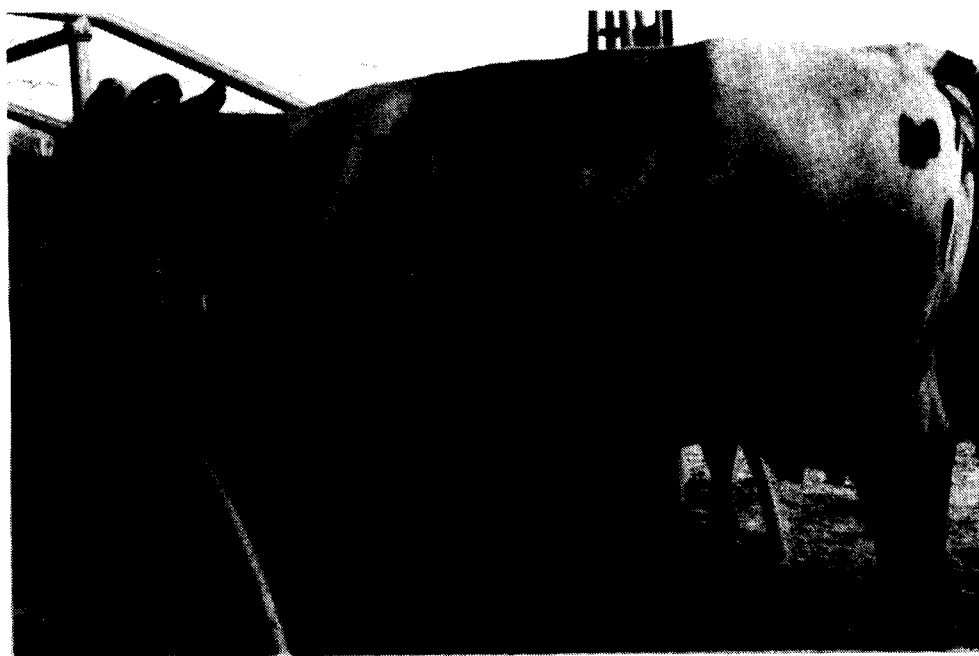
ואם מדובר בעטינים של פרותינו, הריני רוצה למסור כאן מהתרשמותו של אורח חשוב, ד"ר ראט, שהוא מנהל המכון להזרעה הגדול בגרמניה הצפונית. מכון זה משרת 600,000 ראש בקר שחור-לבן, כולן בזרמת פרים אמריקאים, ותוך 15 שנה הוא הצליח להפוך את הבקר הגרמני-פריזי להולשטייני. הראתי לו 10 עדדים גדולים; התרשמותו מהמבכירות היתה טובה.

העתודה "חרופית" מעין השופט, כבר הניבה מעל 100,000 ק"ג חלב

העתודה "עופרת" מיפעת

העתודה "ניידת" ממוזרע, בעלת השיא בהתמדה

פטמות סימטריות וממוקמות במרחקים הרצויים, ובעלות גוף מאוזן ורגלים מצויינות.

בפרס לנקיון ולציון מיוחד זכו ג'ון ופיטר, שני מתנדבים ממשמר העמק, שבארצות מוצאם רכשו ידע איך להכין פרות לתערוכה. הם סיפרו, טיילו ורחצו את הפרה שלהם, ליוו אותה בעצמם לתערוכה מכוסה בסדין שלא תתלכלך בדרך, ונתנו לה במקום את הברק האחרון.

בפרס הראשון של כל התערוכה זכתה "פיראן" בת שופט מבית זרע. בתחלובה השישית היא היוותה שיא השלמות בייצור גבוה, במבנה גוף גבוה וארוך, גב ישר וחזק, רגליים מצויינות. היא הצטיינה במצב גופני יוצא מהכלל, מלאה אך יחד עם זה בעלת אופי חלבני מובהק. בתחלובה השישית עטיניה עדיין צמודים ומחוברים חזק, סימטריים, ארוכים וגבוהים ומיקום הפטמות מושלם. בעת אישורה כעתודה היא זכתה בציון 92 נקודות, הגבוה שניתן עד כה בארץ.

את **הפרס השני** קבלה העתודה "רוכנת" בת

שופט מעין דור. גם היא בעלת סיווג "מצוין" 90

הוא גם סיפר על שראה בבולגריה, 200 פרות ישראליות שנמכרו לשם לפני 4 שנים. לדבריו הן משתוות לאמריקאיות אשר לצידן, הן בתנובה והן בעטינים. הערתו לגבי הפרות המבוגרות אצלנו בקיבוצים היתה, שיש הרבה עטינים פגומים.

הטיפוח לתנובה ולעטינים אצלנו הולך בכיוון הנכון, אבל **ממשק החליבה** הוא בעוכרינו. במשקיני רבים החולבים ללא ידע על הפרה הבודדת, על המכונה, הטכניקה ובריאות העטין; זאת בעיה מספר אחת בענף. אנו מצויים להאריך בשנה נוספת את חיי הפרה בעדר. מבחינה כלכלית מוטב למכור מבכירות לייצוא ולהשאיר את הפרה עוד תחלובה במשק.

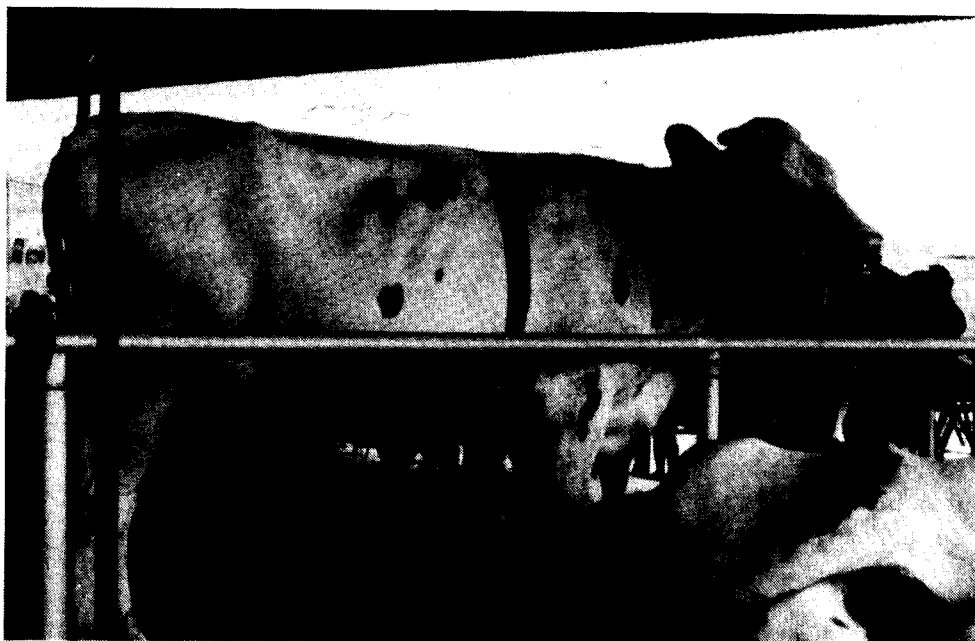
אשר למוצגות, המבכירות נערכו הפעם כולן יחד לציון היפות ביותר מביניהן. בשלושת **המקומות הראשונים** זכו:

(א) גפן בת לבון מרמת יוחנן,

(ב) חרמנית בת להור ממסילות,

(ג) אלן בת לפיד משפיים.

כולן בעלות עטינים צמודים מחוברים היטב,

"גפן" בת הפר לחמי מרמת יוחנן, מקום ראשון בתצוגה

נקודות, פרה חדה מאד, גדולת ממדים ועטינים יפים ופונקציונליים.

שניה היתה "אלביס" בת יבין מגבת והיא בתחלובה ה-11. בסיכום, הוצגו גם ייצור גבוה, גם אורך חיים וגם ציונים גבוהים בשיפוט הגופני. כמו בעבר, גם תערוכה זו איפשרה הצצה במאמץ המתמיד שמושקע על ידי און בשיפוט ובטיפוח של מבנה הגוף והעטין הרצויים ובהקניית הידע אודותם לציבור הבוקרים שלנו.

פרסים לציון עתודות שהגיעו לייצור של יותר מ-100,000 ק"ג חלב ועדיין ממשיכות קבלו: "חרופית" בת שופט מעין השופט, שם גם מוצאו של שופט עצמו; אם של שני פרים במכון בתחלובה התשיעית, היא הרשימה בהופעתה.

תצוגת הבנות של פרי און

ראובן ברענן

אליבא דאמת שופט היה פר בינוני למדי. הארגון היה מצוין, המפגש נעים ביותר, הפרות היו טובות, יפות וגם נקיות. הכל היה טוב ויפה מחוץ לתוכן המקצועי.

לדעתי, יש להציג לרפתנים בנות של פרים חדשים בעלי מבחן תנובות חלקי או מלא, שחוזרים לעבודה או מועמדים לחזור לעבודה. בעת שמתקבלת ההחלטה להחזיר פר לעבודה, בנותיו לרוב אחר המלטה שניה וזה הזמן הטוב ביותר לראות את ההבדלים בין הבנות של פרים שונים. מבין 100 מבכירות נשאות בערך 70 פרות בהמלטה שניה ואפשר לרכז 15 בנות לתצוגה. לחלק השני של התצוגה יש להשתדל להביא אמהות של פרים ועתודות בנות פרים רבים ככל האפשר. יתכן גם להביא קבוצה של בנות מבוגרות של פרים שבתפוצה רחבה ביחד עם בנות צעירות שנולדו לאחר שהפר חזר לעבודה.

לתערוכה הובאו בנות 6 פרים. הסיכוי הקטן הוא שאחד יחזור לעבודה. מי מהרפתנים יזכור כיצד נראו בנותיו ומי יכול לחזות על סמך הצוגה איך הן תיקאנה בהמלטה שניה?! סיכום הצעתי הוא שצריך להביא בנות של פרים, שנבחנו בין תצוגה לתצוגה. במקרה זה התצוגה תהיה לא רק מאורע חברתי נעים, אלא גם אירוע בעל תועלת מקצועית שיתרום להשבחה בכיוון הנראה רצוי לרפתנים.

הרעיון של תצוגת בנות של פרים צעירים נולד לפני דורות רבים של פרות. היו ויכוחים שמזמן נשכחו, אם המטרה היא פרה מטיפוס הולנדי או אמריקאי, פרה גדולה או קטנה. אמרנו: נציג את הבנות ונשמע מה אומרים הרפתנים.. בינתיים עברו מים רבים אפילו בירדן. היום הסף הראשון שפר צריך לעבור הוא מבחן התנובות. הגוף היפה ביותר של בנות לא יועיל להחזיר את הפר לעבודה, אלא אם הגוף היפה מלווה גם בתנובה גבוהה. רק אחד מתוך ששה פרים עובר את הסף במבחן התנובות בהמלטה הראשונה, ולגבי פרים אלה יש חשיבות למבחן הגופני. אלה שטובים גם בתנובות וגם בגוף של הבנות זוכים לתפוצה, לעומת זאת קורה לעתים נדירות שפר מוצא לשחיטה בגלל גוף בנותיו אף אם הצטיין בתנובת בנותיו. אחר מבחן ההמלטה הראשונה יש גם מבחן בהמלטה שניה. כך שלבסוף רק אחד מתוך 12 פרים מגיע לתפוצה רחבה.

לדעתי, הצגה של בנות של פרים, שרובם לפני השחיטה, אינה שווה את המאמץ ואת ההוצאות של ההכנה וההובלה של עשרות פרות ושל הבאת מאות אנשים.

הפעם התביישתי בפני האורחים מחו"ל. הביאו בנות של 6 פרים שהם בני פר אחד בארה"ב. אם זה כל מה שיש לנו להציג, או מוטב לא להציג.

העתודות היו קבוצה מרשימה; חמש מהן היו בנות הפר "שופט", שנבחרו מבין אלפי בנותיו.